

U V O D N I K

MED PRAVOM IN PEDAGOGIKO

Na januarskem posvetu ravnateljev v Portorožu sem dva dni sodelovala v delavnicah, namenjenih pedagoškemu vodenju šol. *Presenečena sem bila nad ozaveščenostjo ravnateljev o nujnosti pedagoškega vodenja.* Ravnateljev v glavnem tudi ni treba prepričevati o pomenu in prednostih sodobnih pojmovanj znanja, učenja, poučevanja in preverjanja, saj so večinoma presegli ozko vsebinsko pojmovanje znanja, vezano na poučevanje s prenašanjem

znanja. Zavedajo se, da zagotovilo kakovostnega znanja ni v obsesivnem pokrivanju učnih načrtov, ampak predvsem v ustvarjanju spodbudnih učnih okolij, v katerih lahko učenci s svojo aktivnostjo, ob izkušenjskem učenju in ob učenju z odkrivanjem spopolnjujejo in ne le privzemajo znanje.

Zato je toliko bolj zaskrbljiva ugotovitev raziskave (S. Špehar, *Sodobna pedagogika* 2000, 4, 214–230), da je delež časa, porabljenega za pedagoško vodenje v zadnjih letih drastično upadel. Kot enega najpomembnejših razlogov za to navajajo ravnatelji povečanje formalno-pravnih obveznosti, ki jim jih nalaga upoštevanje zakonodaje in pravilnikov. *Že sama količina aktov, ki jih morajo ravnatelji poznati – to znanje pa aktivirati oz.*

operacionalizirati, če to zahtevajo konkretne situacije – je osupljivo. Boris Zupančič postavlja v svojem besedilu tezo, da se s tem sili ravnatelje v šušmarstvo. Po drugi strani pa, kot pokaže Alojz Širec, prav zakonodaja utemeljuje pravni red in ponuja orientacijo za praktike.

Prispevke v tokratni številki gre sicer v prvi vrsti jemati kot povratno informacijo praktikov o učinkovitosti posameznih pravilnikov. Ta informacija je lahko dobrodošla v času, ko so v pripravi nekateri novi akti, nekatere še veljavne pa popravljajo. Vendar pa je sporočilo pričujočih razmišljanj moč razbirati še drugače: kot *nemoč ravnateljev, da uveljavljajo svoje temeljno poslanstvo, kot razcepljenost njihovega položaja med vlogo državnega uradnika in vlogo pedagoškega vodje.* Vprašanje, ki se nam ob tem poraja, je, koliko je to strukturno nujno, koliko pa je vendarle možnosti za uveljavljanje avtonomije na strani ravnateljev.

Vse prizadete in tudi »opazovalce od strani« zato spodbujamo, da razmislek in razpravo o tem nadaljujemo tudi v prihodnjih številkah.

Jane Antan He